

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 50. Confutatur propositio nona: Communio multò magis consulenda
est conjugatis, ipso die copulæ habitæ causâ voluptatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

ex crapula accidit, à Communionem non impedit, si necessitas incumbat: ergo nec illa quæ ex turpi cogitatione procedente in vigilia procedit. In solut. q. 2. ad 4. dicit, quòd turpis cogitatio (juxta Gregorium) turpitudinem habet, propter delectationem, vel consensum adjunctum. Et hæc quidem turpitudine magis horrenda est, quam illa quæ in cibo accidit. Tum quia magis vitari potest; cum difficillimum sit in cibo modum tenere. Tum quia est magis propinqua ad mortale peccatum.

655 Constat ex utroque hoc loco, S. Doctorem subscribere capiti testamentum, sique permittere celebrationem; dum urget necessitas, in casu nocturnæ pollutionis, ortæ ex crapula, ut eam non permittat, etiam dum urget similis necessitas (ut constat, tum ex antihesi quam facit in priori loco, tum ex objectione ad quam respondet in posteriori) in casu pollutionis ortæ ex turpi cogitatione.

656 Ne quis verò existimet S. Doctorem solum vel le, pollutum nocte præcedente ex turpi cogitatione, tunc solum prohiberi à celebrando, cum non est contritus & confessus. Ipsemet questione illà 80. a. 7. sibi met obicit: dato quòd nocturna pollutio proveniret ex peccato, quòd est mortale, potest contingere quòd de mane penitet & confitetur. Et respondet ad 4. quòd licet per contritionem & Confessionem auferatur reatus culpæ, non tamen auferatur corporalis immunditia, & distractio mentis ex pollutione subsistentia.

657 Supposità tamen verà plenâque contritione, & Confessione, fatemur cum eodem S. Doctore, quòd mortaliter non peccaret, qui eo die communicaret, vel celebraret, quo nocte præcedente, in somnis, ex turpi cogitatione pollutus fuisset. Quia ex necessitate (sub peccato utique mortali) impeditur hominem ab hujus Sacramenti susceptione solum peccatum mortale. Ex congruitate tamen, propter tanti Sacramenti reverentiam, pollutio nocturna ex turpi cogitatione, vel crapula, illà die Communionem sub veniali impedit, etiam post contritionem & Confessionem, propter duo. Quorum unum semper accidit (prosequitur S. Doctor) scilicet quedam fœditas corporis, cum qua propter reverentiam Sacramenti non decet ad altare accedere (nisi forte talis immunditia sit perpetua, vel diuturna; adde tu, vel proveniat ex nequitia demonis, Communionis fructum impedire volentis.) Aliud autem est evagatio mentis, quæ sequitur pollutionem nocturnam; præcipue quando cum turpi cogitatione contingit. Hoc tamen impedimentum, quòd provenit ex congruitate, postponi debet propter aliquam necessitatem. Citra quam videtur non exhibere debitam reverentiam Sacramento (ait in 4. dist. 9. q. 1. a. 4. quæstion. 2.) post ejusmodi pollutionem celebrans, non tamen peccat mortaliter, sed venialiter. Ita etiam Major, Adrianus, alique Veteres, docentes cum Paludano in 4. dist. 9. q. 3. conclus. 2. quòd si pollutio nocturna est cum peccato mortali, impedit quousque sit contritus & confessus. Nec etiam eo die peccat mortaliter est communicandum; quamvis contritus & confessus. Si tamen faceret, credo quòd non mortaliter peccaret.

658 Non ideo tamen dicendum, quòd is, qui non dormiendo, sed vigilando, ex plena atque omnino præmeditata voluntate seipsum polluit, vel fornicationem commisit, eodem die, absque mortali communicare vel celebrare possit, tametsi confessus. Tametsi enim fortasse mortaliter non peccaret, si ex toto corde contritus esset, & confessus; post tam enorme peccatum, plenâ & omnino præmeditatâ voluntate commissum, securè præsumere non potest, se toto corde, seu plenè tam citò esse contritum, ordinariè loquendo; imò vel præsumere debet contrarium, vel de eo saltem

dubitare. Ob ea quæ supra dixi. Nullus autem Venterum, imò nec Modernorum, dubiè contrito celebrationem vel Communionem, post ejusmodi pollutionem vel fornicationem permittit.

Fortè tamen mitius aliquando sentiendum de 659 pollutione, seu nocturna, seu diurna, directè non voluntariâ, sed indirectè dumtaxat, in cogitatione cui non sine acri pugna animi voluntariè quispian immoratus fuit. Neque enim ob mortale quodcumque differenda est absolutio. Quia quòd minori voluntate peccatum est commissum, eò facilius & citius de eo contritio concipitur. Videri potest Hennebellus in Thesi Apolog. de Sacerd. laps. §. 2. ubi id extendit ad oscula, & repentinum (non præmeditatum) uberum tactum, aliaque ejusmodi.

Qui etiam involuntariè polluitur, etiam vigil, 660 ex causa necessaria, vel utili, nullo modo voluntaria, v. g. ex turpibus auditis in Confessione, non impeditur à celebratione magis quam Frater ille, de quo legitur in Collationibus Patrum, quòd pateretur pollutionem semper in festis, in quibus erat communicandum. De quo seniores comperto quòd nulla causa ab ipso processisset, decreverunt, quòd propter hoc à Communionem non cessaret. Sic refert S. Thomas 3. p. q. 80. a. 7.

CAPUT L.

Consuetur propositio nona: Communio multò magis consulenda est conjugatis, ipso die copulæ habitæ causâ voluptatis.

Consuetur (inquam) 1°. ex S. Thoma q. 661 80. a. 7. ad 2. ubi sic: Si non amor procreandæ sobolis, sed voluptas dominetur in opere conjugali (ut ibidem Gregorius subdit) tunc prohiberi debet, ne accedat ad hoc Sacramentum. Ecce Authores illius propositionis consulunt, quòd SS. Doctores prohibendum tradunt.

2°. copula conjugalis, habitæ causâ voluptatis, impedit eam cordis & corporis munditiem, sicut & attentionem & devotionem, quæcum accedere oportet ad sacram Communionem. Tum quia conjuncta est cum fœditate corporali, & cum affectu ad carnalem voluptatem, quam secundum se appetere illicitum est; ideòque cum non amor procreandæ sobolis, sed voluptas dominatur in opere commixtionis, habent conjuges etiam de sua commixtione quòd deseant, inquit Gregorius epist. ad Augustinum. Tum quia eam sequitur evagatio & hebetudo mentis, quæ attentio & devotio impeditur.

3°. vel ipsa copula conjugalis, quæ est sine peccato (quæ utique fit causâ prolis) in aliud tempus differenda est, dum conjuges volunt ad sacram Communionem accedere, ob dictam fœditatem, mentisque evagationem. Ut enim dicitur can. omnis homo de consecr. dist. 2. omnis homo ante sacram Communionem à propria uxore abstinerere debet tribus, aut quatuor, aut octo diebus. Et ut S. Hieronymus, à S. Thoma ubi supra re-latus, super Matthæum ait, si panes propositionis ab his qui uxores tetigerant, comedi non poterant: quanto magis panis qui de celo descendit, non potest ab his qui conjugalibus paulò antè basere complexibus, violari atque contingi. Et si Apostolus 1. Cor. 7. commendat abstinentiam ab illo opere ex mutuo consensu ad vacandum orationi: Nolite fraudare invicem, nisi ex consensu ad tempus, ut vacetis orationi. Quanto magis ad participandum Dominico corpori & sanguini? Sed quia hoc secundum congruitatem, & non secundum necessitatem est intelligendum (ait S. Thomas ibidem) Gregorius dicit quòd talis suo iudicio est relinquendus.

664 4°. ex S. Carolo Borromæo Act. p. 4. de Sacram. Euchar. ubi ad communicandum à conjugatis exigit abſtinentiam ab opere conjugali, non illo dumtaxat die quo communicant, ſed & aliquot diebus: *Præſtantiffimi (inquit) hujus Sacramenti dignitas hoc poſtulat, ut qui matrimonio juncti ſunt, aliquot dies à concubitu uxorum abſtineant. Davidis exemplo admoniti, qui propoſitionis panes à Sacerdote ſuſcepturus, ſe ipſoque pueros ab uxorum conſuetudine pueros jam tres dies profeſſus eſt. Et ex Canone etiam veteri, qui tres vel quatuor, vel etiam octo dies abſtinentiæ in hoc genere proponit. Sanctus quoque Cæſarius ſerm. 88. Ante dies plures (inquit) caſtitaſem ſervare, ut cum ſecura conſcientia ad altare Dei poſſitis accedere.* Ita etiam Innocentius XI. in Decreto de Communionem quotidiana, ſicut & Catechiſmus Romanus, & Paſtorale Mechlinienſe ſub Hovio. Ita denique tota Antiquitas.

665 Facilius tamen excuſandus eſt conjugatus, qui die Communionis rædit, quàm qui exigit debitum (tametiſi in reverentiam Sacramenti, juxta conſilium Apoſtoli, ſed pro poſſe excuſare debeat, compartemque rogare, ut ſibi abſtinentiam permittat) quia raro & difficilius contingit, quin affectus voluptatis in exigente ſe non intermiſceat. Ideoque S. Bonaventura in 4. diſt. 12. q. 3. n. 90. *Raro (inquit) conſingit, quòd homo conjugatur cum uxore, debitum exigendo, quum ſit ſibi aliqua culpa. Si autem ſolùm reddendo debitum, non credo quòd debeat à Communionem reſtrahi, niſi de congruo.*

CAPUT LI.

Conſuetur propoſitio decima: Extra culpam eſt quiſquis Euchariftiam ſumit, ſibi non conſcius peccati mortalis.

666 **H**oc enim quòd non habet aliquis conſcientiam ſui peccati, poſſe contingere... per culpam ſuam (ait S. Thomas q. 80. a. 4. ad 5.) vel quia per ignorantiam juris, quæ non excuſat, reputat non eſſe peccatum quòd eſt peccatum, puta ſi aliquis fornicator reputaret, ſimplicem fornicationem non eſſe peccatum mortale (vel ſi qui voluntariam pollutionem committit, eam non eſſe peccatum errando credidiſſet) vel quia negligens eſt in examinatione ſui ipſius, contraria quòd Apoſtolus dicit 1. Cor. 11. *Probet autem ſeipſum homo, & ſic de pane illo edat, & de calice bibat. Et ſic nihilominus peccat peccator ſumens corpus Chriſti, licet non habeat conſcientiam peccati. Quia ipſa ignorantia ſeu non conſcientia eſt ei peccatum.*

667 Si ex priori capite, id eſt ex eo quòd culpà ſuà ignoret eſſe peccatum, quòd reverò peccatum eſt, à ſacrilega Communionem quis excuſaretur, ſimiliter excuſandi forent, qui ſuà culpà non advertunt eſſe peccatum, quòd reverò peccatum eſt. Et ſic innumeri, qui ſuis paſſionibus & cupiditatibus inordinatis voluntariè excecantur, ideòque ſibi conſcii non ſunt ſe eſſe in ſtatu peccati mortalis, ut avari uturas committendo, vel miſericordiæ opera negligendo; Clerici qui patrimonio pauperum pingueſcunt, neglectiſque pauperibus ſuperflua ſua in parentes effundunt; feminae, quæ nudatione peſtoris, aliſque ejuſmodi vanitatibus, & liberiiori converſatione, innumeris ſceleribus occaſionem præbere ſolent, & vitam ethnicam ducunt, &c. tametiſi de iis nec doceant, nec conſcientur, nec ſe emendare proponant, à ſacrilega Communionem excuſarentur, eò quòd propriis cupiditatibus & vanitatibus excecati, ſibi conſcii non ſint peccati mortalis. Cùm tamen vix ſint qui magis rei ſint corporis & ſanguinis Domini, quàm

iſti, qui mediis in flagitiis nihil in ſe flagitioſum agnoſcunt. Cùm tenebræ illæ, quæ ipſos excecant, argumenta ſint depravati animi ipſorum, iratque Dei ſupplicia, qui (ut Auguſtinus ait l. 1. Conf. c. 18.) *ſpargit pœnales cæcitates ſuper illicitas cupiditates.*

Ex poſteriori etiam capite innumeri ad ſa- 663
eram Communionem ſacrilegè accedunt. Quia licet peccata ſibi occurrentia accuratè conſcientur (id ſufficere exiſtantes) numquam intimos cordis ſui recessus ſcrutantur, numquam ſeridè diſcutiunt, quis amor, Dei an mundi, in ſe prædominetur, an non potiùs mundi maximas ſequantur, quàm regulas Evangelii, an toto corde velit dederè ſe Deo, ſervareque ſponſionem ſolemniſter ipſi factam in baptiſmo. Quòd niſi faciant, poenitentia ipſorum ſimulatio dici poſſet, non poenitentia, ait Gregorius VII. l. 7. ep. 10. Per conſequens Confeſſiones ipſorum vana ſunt. Quia quiſquis ſine iſtiusmodi examine, & ſine ſincera iſta voluntate conſitetur, ore non corde, vel ſaltem non pleno corde, ſive non ex toto corde conſitetur; imò non conſitetur, ſed loquitur, ut Nicolaus I. ait in ep. ad Regem Salomonem.

Et quis non videt miſerrimum periculoſiſſimumque eſſe ſtatum iſtorum hominum, qui (quia ſeridè nunquam intrant cor ſuum) nec tuam miſeriam ſentiunt, nec ſacrilegaram Confeſſionem Communionemque ſuarum advertentiam, nec conſcientiam habent? Ex quo fit, ut ex iſis nullum unquam emendationis vitæ fructum reportent; ſed in tanta cæcitate, in tanto vertentur ſtupore, ut in bono ſe ſtatu eſſe exiſtiment, cum in peſſimo ſint, abſque poſſibili remedio, niſi ad ſe reverti ſeridè atque ex toto corde ſtatuant ſponſionem baptiſmalem ſervare, ſequè totos Deo dare. Quòd quia ex ipſis pauciſſimi faciunt, innumeri miſerrimè tandem pereunt.

CAPUT LII.

Nullus ſibi conſcius peccati mortalis, quantumvis ſibi contritus videatur, abſque præmiſſa ſacramentali Confeſſione ad ſacram Euchariftiam accedere debet: dummodo non deſit copia Confeſſoris. Quòd ſi neceſſitate urgente, Sacerdos abſque prævia Confeſſione celebraverit, quamprimum conſitetur.

Verba ſunt Concilii Tridentini ſeſſ. 13. c. 7. 670
ſic ex traditione intelligenti, & exponentiſtiam Apoſtoli ſententiam: *probet autem ſeipſum homo.* Quippe Eccleſiaſtica conſuetudo declarat (inquit) eam probationem neceſſariam eſſe, ut nullus ſibi conſcius peccati mortalis, &c.

Circa poſtrema verba, quibus Tridentinum ſta- 671
tuit, ut Sacerdos neceſſitate urgente abſque prævia Confeſſione celebrans, *quamprimum conſitetur*, obſervandum, quòd nonnulli, ſed pauci, nec primæ notæ Theologi, verba illa per admonitionem (ſeu conſilium) non per præceptum dicta interpretantur, inquit Pallavicinus Hiſt. Conc. Trid. l. 12. c. 6. Sed hoc eſt quòd Alexander VII. damnavit propoſit. 38. inter 45. Propoſitio namque 38. ab ipſo damnata ſic ſe habet: *Mandatum Tridentini factum Sacerdoti ſacrificanti ex neceſſitate, cum peccato mortali, conſitendi quamprimum, eſt conſilium, non præceptum.* Non audiendus proinde Gobat in Alphaneto Sacrific. caſu 4. n. 439. aicens verba Tridentini habere hunc ſenſum: *venetur ſub veniali conſiteri; vel hunc, ſuademus ut conſitetur quamprimum.*

Obſervanda item propoſitio 39. ab eodem dam- 672
nata: *illa particula quamprimum, intelligitur, cum Sacerdos*